

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 27. junija 1883.

Obseg: Naše mlekarstvo v deželni razstavi. — Kako moremo govejo živino vrančnega prisada večidel sami obvarovati. — Kako je uničevati jelčnega zavijača, kateri se je spet letos prikazal na Notranjskem. — V spomin dr. Jan. vitezja Bleiweisa-Trsteniškega. (Konec.) — Spomini na veliko slavjansko romanje v Rim leta 1881. (Dalje.) — Tisza-Eszlarski umor. — Obravnave iz deželnih zborov. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Naše mlekarstvo v deželni razstavi.**

V zadnjih „Novicah“ omenili smo, da pridejo v razstavo, katero priredi c. kr. kmetijska družba pri predstoječi 600letnici v Ljubljani, tudi vsakovrstni kmetijski izdelki, surovo maslo, sir, klobase, vino, žganje itd.

Med kmetijskim orodjem in stroji pa bodo, kakor izvemo, tudi vsakovrstne mlekarske priprave, pinje za večja in manja gospodarstva in sploh vse, kar se potrebuje pri mlekarstvu.

Ker bo od dne 11. do 14. julija v razstavi tudi mnogo mlečnih krav, je naravno, da se vsi krogi, ki se zanimajo za živinorejo sploh in za mlekarstvo posebej, poprimejo dane jim prilike, vsem obiskovalcem razstave dejansko pokazati, kako naj se osnujejo mlekarske zadruga in kako naj delajo, kako izdelke prodajajo. — Danes uže moremo reči, da je vse to zagotovljeno. Več razstavljavcev je uže zagotovilo, in tudi drugi bodo gotovo zadovoljni, da vsi gospodarji v razstavo poslanih mlečnih krav za čas razstave stopijo v zadrugo s tem, da zadrugi oddajajo vse sproti namolzeno mleko; to se bo vpisavalo vsakemu gospodarju posebej, se bo deloma, ako bo kazalo, prodajalo frišno, večidel pa skupaj izdelavalo deloma iz sladkega mleka, deloma iz smetane surovo maslo, to se bode sproti prodajalo, deloma tudi zavijalo v nalašč za to pripravljen pergamentast papir, in tako zavito odposlalo na daljne kraje.

Vsak gospodar se bo sam lahko prepričal in videl, kako ravnati z mlekom, kako ga hladiti, katere vrste latvice so najbolj pripravne, katera posoda je za spravljanje smetane, koliko gorkote sme imeti smetana ali mleko, da se lepo in hitro umede, kako pomagati, da se rajši umede, kako ravnati s surovim maslom, ko je umedeno, kako pregnjetati in ker se gre za trpežno surovo maslo, kako soliti ga. Na kratko — pri tej priliki videl bo lahko vsak gospodar in se tudi naučil vsega zdaj znanega napredka v mlekarstvu. To bode, ako se gospodarji resno in v obilnem številu vdeležé razkazovanj v razstavi, šola — zeló koristna šola za vso deželo, po kateri in pa s pomočjo avstrijske trgovinske mlekarske zadruga bo mogoče, v primerno kratkem času vrednost naših mlekarskih izdelkov silno povzdigniti, v

deželo dobiti denarja za izdelke morebiti še enkrat toliko in več; s tem povzdigniti našo živinorejo in blagostanje kmetijstva vse dežele, pa tudi vsega slovenskega ljudstva.

Kmetovalci, ne zamudite toraj zanimive razstave!

Kako moremo govejo živino vrančnega prisada večidel sami obvarovati.

Znanstveno ali kemično je znano, da naš navadni zrak obstoji iz dveh glavnih plinov ali gazov, namreč iz kiselca in dušca, in ako sta ta dva v pravi zmesi, pravimo, da je zrak zdrav; ravno tako tudi voda obstoji iz dveh glavnih plinov, namreč iz vodenca in kiselca, in ravno zrak in voda sta pa ljudem in živalim dve neobhodno potrebni reči za pravo življenje, in ako je eden od teh dveh pokvarjen, se uže potem izcimijo razne bolezni, kakor je vsakemu častitih bralcev „Novic“ uže kolikor toliko znano.

Kislec je plin, ki je neobhodno potreben za dihanje živali, kakor tudi za gorenje. Kjer ni kiselca, tam ne gori nobena reč in tudi v takem prostoru mora vsaka žival précej poginiti.

Ker smo prepričani, da je ta plin za živalsko dihanje, da, za celo življenje neobhodno potreben, moramo se tudi truditi, da ga ima živina vedno zadosti in zdravega.

Dobro mi je še iz mladih let znano, ko sem bil še na domu, da so posebno stari ljudje ob zimskem času tožili, da jih glava boli in da ne morejo lahko dihati in so tako vso zimo več ali manj bolehal. To je pa prihajalo vse od tod, ker so sobe ob zimskem času vedno zaprte in zraven še močno kurjene in tako se zdravi kislec naglo porabi, dušca in ogljenčeve kisline se je pa preveč nabralo, to je, zrak ni bil več v pravi zmesi.

Še bolje se prepričamo, ako stavimo v kako malo nizko sobo dosti ljudi, posebno ako še nima ventilacije, da bodo v kratkem času povžili ves zdrav kislec, a dušec in ogljenčeva kislina se bosta nabrala v taki množini, da počenja ljudem sape zmanjkovati in sopenje postaja vedno težavnejše, in, ako bi se to čestokrat ponavljalo, bi se izcimile razne bolezni. Ravno tako je v hlevih, kjer imajo veliko živine, posebno ako so še